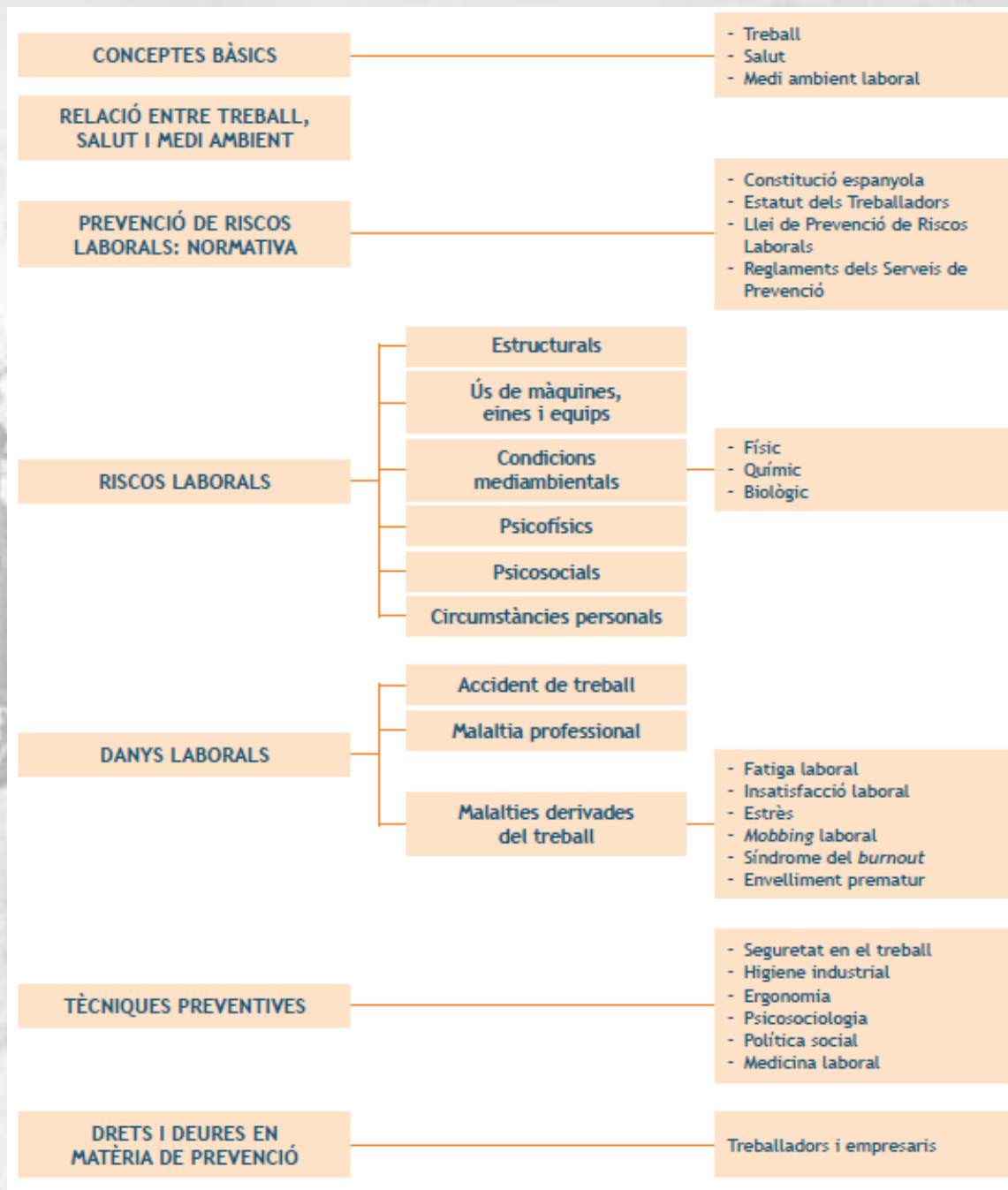
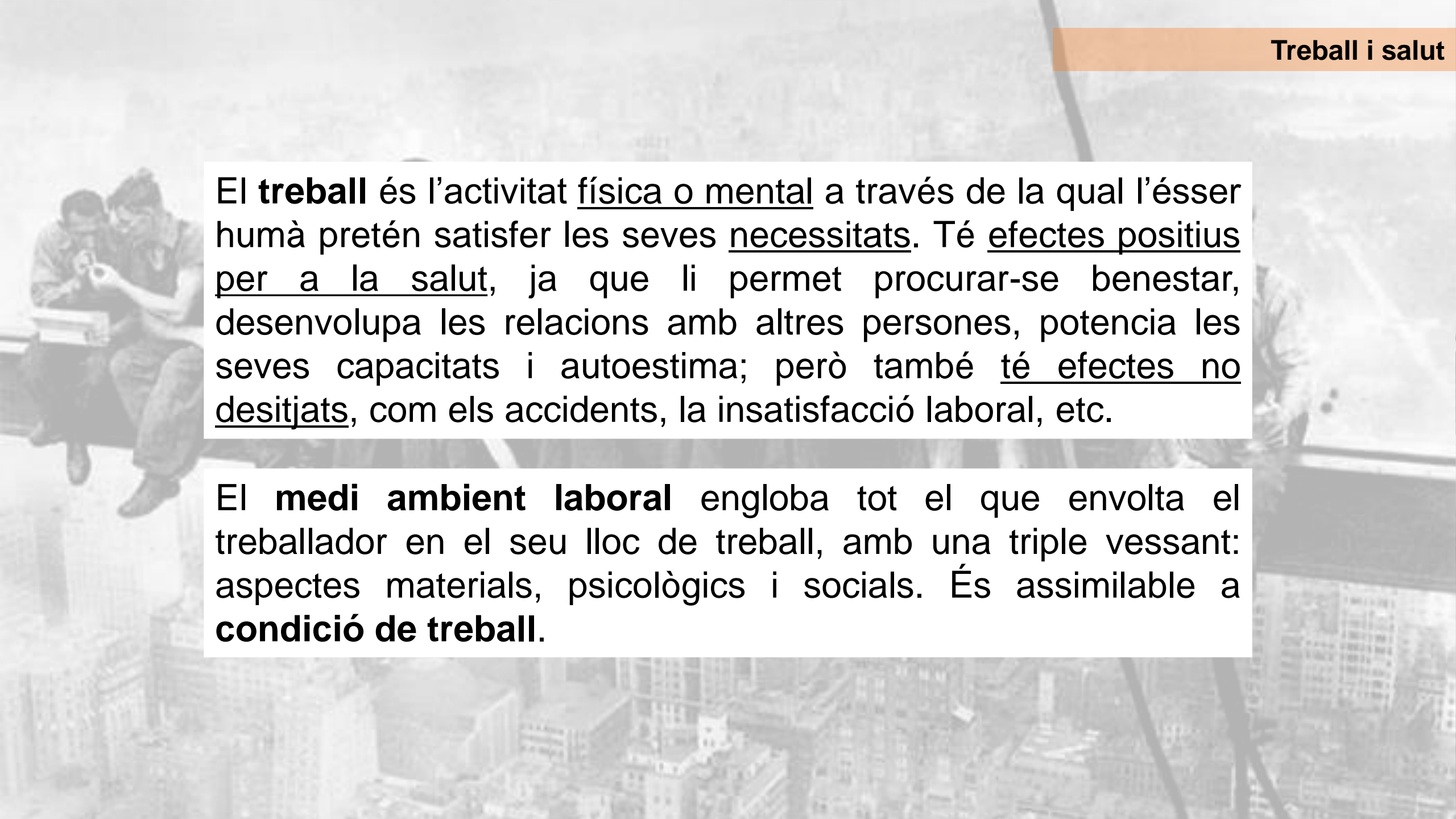

Treball i salut

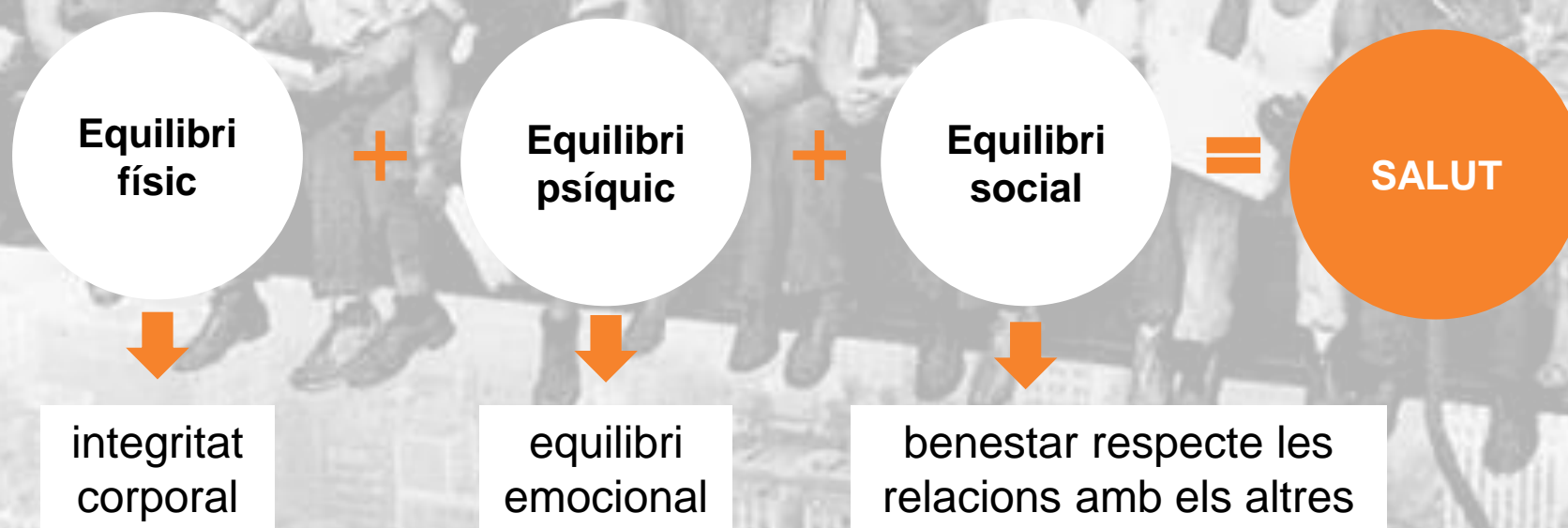

El **treball** és l'activitat física o mental a través de la qual l'ésser humà pretén satisfer les seves necessitats. Té efectes positius per a la salut, ja que li permet procurar-se benestar, desenvolupa les relacions amb altres persones, potencia les seves capacitats i autoestima; però també té efectes no desitjats, com els accidents, la insatisfacció laboral, etc.

El **medi ambient laboral** engloba tot el que envolta el treballador en el seu lloc de treball, amb una triple vessant: aspectes materials, psicològics i socials. És assimilable a **condició de treball**.

Què és la salut?

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix la **salut** com un estat complet de benestar físic, psíquic i social, i no només com l'absència d'afeccions i malalties.

L'objectiu d'aconseguir la salut no només correspon a la medicina, sinó també a la política, a la societat i a les persones.

Com influeix la salut en el treball? I el treball en la salut?

Relació treball - salut

EL TREBALL INFLUEIX EN LA SALUT

Positivament

El treball permet el desenvolupament integral de la salut del treballador, entesa com a equilibri físic, mental i social.

Negativament

El treball afecta la salut a conseqüència de les modificacions ambientals produïdes.

LA SALUT INFLUEIX EN EL TREBALL

Positivament

Tenir salut facilita que es desenvolupin les potencialitats de cadascú i que el treball s'executi correctament.

Negativament

La falta de salut impedeix el rendiment adequat en el treball i les empreses i la societat perden part de la seva riquesa en capital humà

Prevenió de riscos laborals

És el **conjunt de mesures** adoptades en totes les fases d'activitat d'una empresa, amb la finalitat d'evitar o disminuir els riscos derivats del treball.

Constitució
espanyola

Estatut dels
Treballadors

Llei de Prevenió de
Riscos Laborals

A qui s'aplica la LPRL?

LPRL s'aplica

- Treballadors per compte aliè
- Treballadors autònoms
- Personal civil administracions públiques

LPRL NO s'aplica

- Policia, servei de vigilància duanera, forces armades i activitats militars de la Guàrdia Civil.
- Protecció civil i peritatge forense en els casos de greu risc, catàstrofe o calamitat pública.
- Relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar.

Els riscos laborals

“La possibilitat que un treballador pateixi un determinat dany (materialització del risc) derivat del treball que realitza” (LPRL).

Aquests sorgeixen de:

Característiques generals o estructurals

Condicions mediambientals

Càrrega de treball

Circumstàncies personals

Factors de risc laboral, riscos que generen i danys que produeixen

Factors de risc laboral		Risc que generen	Danys que produeixen
Estructurals: passadissos, escales i instal·lacions		Caigudes, relliscades, cops i contacte elèctric	Traumatismes, fractures, ferides, ruptures, esquinços i asfixia
Ús de màquines, aparells, eines i equips		Atrapaments, aixafaments, enlluernaments, electrocucions i xocs	Amputacions, fractures, talls, ferides, traumatismes i cremades
Condicions mediambientals	Agents físics	Soroll, vibracions, temperatura, humitat i il·luminació	Sordesa, irritabilitat, taquicàrdia, malalties musculoesquelètiques, hipotèrmia, deshidratació i arítmia
	Agents químics	Gasos, vapors, pols, fum, boirina, falta de claror i fibres	Afeccions respiratòries, cremades, infeccions, lesions oculars i dermatitis
	Agents biològics	Bacteris, virus, fongs, paràsits...	Peu d'atleta, sida, hepatitis, tènia, ràbia, tètanus, tuberculosi i herpes
Psicofísics: riscos ergonòmics, maneig de càrregues i pantalla de visualització de dades		Postures i moviments inadequats, moviments repetitius i esforços excessius	Tendinitis en canells i dits, lumbàlgies, lesions de menisc, colze de tenista, hèrnies, fatiga i lesions oculars i alteració del cicle circadià
Psicosocials: organització, estil de comandament, clima laboral, autonomia, responsabilitat, jornada, horari i condicions de treball		Incorrecte repartiment de tasques, indefinició d'objectius, horaris rígids, desinformació i treballs rutinaris	Ansietat, depressió, estrès, insatisfacció laboral, insomni, envelliment prematur, <i>burnout</i> , falta de concentració, atenció i memòria
Circumstàncies personals del treballador: genètica, edat, formació, experiència, etc		Absentisme i baixes laborals, conducta negativa o rebuig al treball i a la prevenció, imprudència, falta d'adaptació i actuacions temeràries	Agressivitat i irritabilitat, abandonament del compromís laboral (abúlia) i depressions

Accident de treball

És tot succés fora del normal, sobtat imprevisible, que interromp el desenvolupament normal del treball i que pot ocasionar lesions en les persones i danys en les coses.

S'equiparen a l'accident de treball les situacions següents:

L'accident ***in itinere***: el que es produeix en anar o tornar de la feina.

Els patits pels representants dels treballadors **en exercici** de les seves funcions.

Accidents patits **fora del seu lloc** habitual de treball (ordre empresa o per actuació espontània en benefici d'aquesta).

Actes de salvament relacionats amb el treball.

Malalties considerades no professionals, però que són contretes com a conseqüència del treball.

Es presumeix, llevat de prova en contrari, **que totes les lesions patides en el temps i en el lloc de treball, són Accident de Treball.**

No es considera accident de treball el derivat de la **imprudència temerària i els causats per força major.**

Un accident pot ser de diferents **gravetats**:

- Accident **blanc** o incident, no hi ha mals, és un ensurt.
- Accident **de farmaciola**, el curem sense la necessitat d'un professional de la salut.
- Accident **lleu**, és necessària la intervenció de professionals de la salut. Superat l'accident *no queden seqüeles*. Es divideixen amb els que és necessari la baixa i els que no.
- Accident **greu**, tot i la intervenció, després del període de recuperació queden seqüeles.
- Accident **mortal**.

Malaltia professional

És la contreta a conseqüència del treball realitzat en les activitats que s'especifiquen al quadre legal de malalties professionals (Reial Decret 1299/2006) i que estigui provocada per l'acció d'elements o agents indicats en aquest quadre, per a cada malaltia professional. És un **procés lent i progressiu** (a diferència de l'accident).

Malalties professionals	
Grup	Causes
1	Agents químics
2	Agents físics
3	Agents biològics
4	Inhalació de substàncies i agents no compresos en altres apartats
5	Malalties professionals de la pell produïdes per substàncies i agents no compresos en algun dels altres apartats
6	Agents carcinògens

Agent	Malaltia	Principals activitats laborals
GRUP 1: MALALTIES PROFESSIONALS CAUSADES PER AGENTS QUÍMICS		
Sílice	Silicosi	Treballs en mines de sílice.
GRUP 2: MALALTIES PROFESSIONALS CAUSADES PER AGENTS FÍSICS		
Posicions forçades i moviments repetitius	Bursitis, tendinitis De Quervain	Treballs que es facin amb els colzes en posició elevada o que tensin tendons, associats a accions d'aixecar i abastar. Treballs que exigeixin girs o desviacions d'avantbraç, moviments repetits o extensió del canell.
GRUP 3: MALALTIES PROFESSIONALS CAUSADES PER AGENTS BIOLÒGICS		
Virus de l'hepatitis B, hepatitis C i VIH	Hepatitis B, hepatitis C, sida	Personal sanitari, de centres de cures de malalts, laboratoris, anàlisis clíniques, odontòlegs.
GRUP 4: MALALTIES PROFESSIONALS CAUSADES PER INHALACIÓ DE SUBSTÀNCIES I AGENTS NO COMPRESOS EN ALTRES APARTATS		
Pols del carbó	Pneumoconiosi	Treballs en mines del carbó.
GRUP 5: MALALTIES PROFESSIONALS CAUSADES PER SUBSTÀNCIES I AGENTS NO COMPRESOS EN ALGUN DELS ALTRES APARTATS		
Agents infecciosos	Infeccions diverses	Personal sanitari, de laboratoris d'anàlisis clíniques, odontòlegs, ramaders, veterinaris.
GRUP 6: MALALTIES PROFESSIONALS CAUSADES PER AGENTS CARCINÒGENS		
Pols de la fusta	Neoplàsia maligna de la cavitat nasal	Fabricació de mobles, treball de tala d'arbres, treball en serradores.

DIFERÈNCIES ENTRE MP I AT

La malaltia professional es contreu com a conseqüència del treball ordinari.

L'AT succeeix per un esdeveniment anormal en el medi laboral.

Es pot detectar la possible aparició d'una MP estudiant el medi ambient laboral.

No es pot preveure en quin moment tindrà lloc un AT.

No és fàcil precisar quan el treballador ha contret la malaltia (la data exacta).

L'AT es produeix en un moment concret.

La tècnica per lluitar contra les MP és la higiene industrial.

La tècnica per evitar els AT és la seguretat en el treball.

Malalties derivades del treball

Són malalties comunes que, malgrat no ser una conseqüència directa del treball, han aparegut o s'han agreujat a causa d'aquest.

Si es demostra que ha tingut l'origen dins el desenvolupament del treball i no està reconeguda al quadre legal de malalties professionals, serà considerada i tractada com un accident laboral.

Malalties derivades del treball

Fatiga laboral

Suposa una disminució de la capacitat física i mental d'un treballador. Pot ser: muscular, sensorial, nerviosa i psicològica, i es deu a la falta de descans.

Insatisfacció laboral

Consisteix en un estat de desinterès i rebuig per l'activitat que s'està realitzant; es pot reduir o eliminar mitjançant la motivació dels treballadors.

Estrès

És la conseqüència del desequilibri produït entre les demandes professionals i la capacitat de la persona per dur-les a terme, la qual cosa comporta un estat d'ansietat, impotència i frustració que acaba afectant la seva salut.

Mobbing

És l'esgotament professional, conegut col·loquialment com a "estar cremat". És un tipus d'estrès prolongat, motivat per la sensació que produeix la realització d'un esforç en el treball que no es veu compensat laboralment ni personalment.

Síndrome del *Burnout*

Consisteix en un estat de desinterès i rebuig per l'activitat que s'està realitzant; es pot reduir o eliminar mitjançant la motivació dels treballadors.

Envelliment prematur

És un fenomen inespecífic de desgast provocat per fatiga crònica acumulada, que suposa l'alteració i l'avançament de l'envelliment.

Tècniques preventives

La **seguretat en el treball**: és el conjunt de mesures que, actuant sobre les causes dels riscos d'accidents de treball, tracten d'eliminar-les o disminuir-les, per evitar que es produeixin aquests accidents.

La **higiene industrial**: és el conjunt de tècniques no mèdiques que s'ocupen d'estudiar, valorar o modificar els agents físics, químics i biològics presents en l'ambient laboral per prevenir l'aparició de malalties professionals en els treballadors exposats.

L'**ergonomia**: Conjunt de tècniques que tenen per objectiu adaptar el treball a la persona i evitar o reduir la fatiga visual, física o mental fent les màquines, les eines i els equips més confortables.

La **psicosociologia**: és la tècnica que tracta d'evitar la insatisfacció laboral que pot produir la forma en què estigui organitzat i ordenat el treball, a més de per les característiques personals del treballador.

Les **polítiques socials**: són les mesures que legalment i reglamentàriament regulen les condicions de treball i salut, per aconseguir la prevenció dels riscos laborals, així com la regulació de l'actuació dels organismes públics en aquesta prevenció.

La **medicina laboral**: actua sobre la salut del treballador (medicina preventiva, reparadora i rehabilitadora).

Drets i obligacions en matèria preventiva

Prevenció de riscos

Drets del treballador	Obligacions de l'empresa
- Es garanteixi la seva seguretat i salut	<ul style="list-style-type: none">- Protegir als treballadors: evitant, avaluant i controlant riscos. Adaptant el treball i substituint el perillós pel segur.- Planificant la prevenció d'una manera integral- Elaborar i conservar documentació específica- Coordinar-se quan existeixin diverses empreses en un mateix centre de treball
- Ser consultats, informats i formats en matèria de seguretat i salut laboral i a participar en l'adopció de mesures preventives	- Informar, consultar i permetre la participació dels treballadors en l'acció preventiva
	- Donar informació teòrica i pràctica als treballadors
- Rebre equips de protecció individual (EPI)	- Facilitar equips de protecció individual (EPI)
- Interrompre l'activitat en cas de risc greu i imminent	- Paralitzar l'activitat de l'empresa en cas de risc greu i imminent
- Vigilància periòdica de la seva salut (consentiment)	- Vigilar la salut dels treballadors de forma periòdica
- Protecció específica de treballadores embarassades, menors d'edat i treballadors temporals o d'ETT	- Protegir de manera especial treballadores embarassades, menors d'edat i treballadors temporals o d'ET

Les infraccions en matèria de prevenció de riscos laborals comporten sancions administratives, civils i penals (penes de multa o fins i tot la presó).

Drets i obligacions del treballador en matèria preventiva

Drets del treballador	Deures del treballador
- Dret d'informació	- Respectar les normes de prevenció que ha de conèixer
- Dret de formació	- Utilitzar correctament les màquines, eines de treball i els equips de seguretat i protecció
- Dret de consulta i participació	- Cooperar amb l'empresa per garantir unes condicions segures
- Dret a interrompre l'activitat en cas de risc greu i imminent	- Informar immediatament a un superior i als treballadors designats per dur a terme les activitats de prevenció sobre qualsevol anomalia detectada
- Dret a la integritat física	- Vetllar per la seguretat i salut pròpies, dels companys i de tercers que es puguin veure afectats

Drets i obligacions en matèria preventiva

ELS TREBALLADORS TENEN DRET A:

- Ser consultats, informats i formats en seguretat i salut laboral i a participar en l'adopció de mesures preventives
- Rebre equips de protecció individual (EPI)
- Interrompre la seva activitat en cas de risc greu i imminent
- La vigilància periòdica del seu estat de salut
- La protecció específica a treballadores embarassades, menors i treballadors temporals o de les empreses de treball temporal (ETT)

ELS TREBALLADORS ESTAN OBLIGATS A:

- Utilitzar correctament els dispositius de seguretat
- Informar immediatament a un superior i als treballadors designats per dur a terme les activitats de prevenció sobre qualsevol anomalia detectada
- Cooperar amb l'empresari per garantir unes condicions segures

L'EMPRESARI ESTÀ OBLIGAT A:

- Protegir els treballadors: evitant, avaluant i combatent riscos. Adaptant el treball i substituint el perillós pel segur. Planificant la prevenció i facilitant les instruccions oportunes
- Facilitar equips de treball i mitjans de protecció adequats
- Informar, consultar i participar en l'acció preventiva
- Donar formació teòrica i pràctica als treballadors
- Vigilar la salut dels treballadors de forma periòdica
- Elaborar i conservar una sèrie de documents
- Coordinar-se, quan existeixen diverses empreses en un mateix centre de treball
- Protegir de forma especial determinats col·lectius de treballadors: dones embarassades, menors de 18 anys o treballadors temporals